

Stg Actief Burgerschap HD Jaarverslag 2013-2015 Deel I: Inhoudelijk Verslag

Inleiding en voorgeschiedenis

Omstreeks 2010 hebben enkele voortrekkers, onder meer de huidige bestuursleden Gertjan Arts, Peer Verkuijlen en Jan van den Broek, het initiatief genomen om voor Heeswijk-Dinther een Integraal Dorps OntwikkelingsPlan (IDOP) te maken. Zo'n plan inventariseert en signaleert punten van zorg en wensen voor verbetering van de leefbaarheid. Het voor HD gerealiseerde IDOP heeft in 2011 en 2012 geresulteerd in het oprichten van enkele werkgroepen rond de belangrijkste gevonden thema's: Centrum, Bouwen en wonen, Verkeer, Accommodaties&vrijwilligers, en Zorg.

Vanaf het begin hebben de genoemde voortrekkers gekozen voor een stimulerende en ondersteunende rol op de achtergrond. Meer procesbewaking dan inhoudelijk sturen. Zo ontwikkelde zich een werkwijze waarbij altijd "de burger" bepaalt wat er gebeurt. Daartoe wordt in elke werkgroep gestreefd naar een samenstelling die plaats biedt aan de verschillende belangen en netwerken in het dorp. En de voorstellen en plannen vanuit zo'n werkgroep worden ook altijd eerst voorgelegd aan "alle burgers" in een in de pers aangekondigde en openbaar toegankelijke bijeenkomst. Behalve instemming vanuit het dorp wordt over de voorstellen en plannen altijd overleg gezocht met het college van B&W, met als doel om, waar mogelijk, tot haalbare plannen te komen en tot maximale kans om die plannen ook te realiseren. Die aanpak is nog steeds de lijn.

Lopende de rit werd de kerngroep voortrekkers aangevuld met anderen en werd in de lente van 2013 formeel de "stichting Actief Burgerschap HD" opgericht, met op dit moment vijf leden: Gertjan Arts (voorzitter), Antoon Verhaak (secretaris), Jo van Hemmen (penningmeester) en Peer Verkuijlen en Jan van den Broek als leden.

Vanaf het begin groeide een goede samenwerking met de gemeente Bernheze, en al in 2012 werd de kerngroep erkend als gelijkwaardig aan een dorpsraad, en dus ook voorzien van enig budget om haar activiteiten soepel te kunnen organiseren. In de beginjaren werden de meeste overleggen thuis aan de tafel gevoerd. Geleidelijk is dit overgegaan naar overlegruimtes in – meestal - CC Servaes.

Vooruitlopend op een kort verslag per werkgroep, past de vermelding van het dorpsakkoord "Samen Sterk" dat op de nieuwjaarsbijeenkomst in Cultureel Centrum Servaes, 8 januari 2015, werd ondertekend door het Bernheze college van B&W en de stg Actief Burgerschap. In dat dorpsakkoord werd op de vier belangrijkste en actuele thema's geformuleerd wat onze gezamenlijke ambitie was en waarvoor College en Stichting zich gezamenlijk zouden inzetten. Die thema's waren: Zorg, Centrum en Plein 1969, Verkeer, en Bouwen en wonen. Na het eerste jaar waren beide partijen op de hoofdlijnen tevreden over deze samenwerking en is deze verlengd.

Verslag van de concrete activiteiten en resultaten door de stg Actief Burgerschap HD in de periode 2013-2015

Voor het IDOP verwijzen we naar de gepubliceerde eindproducten. Die stukken vormden het fundament.

De beschrijving en opsomming hieronder is bedoeld om nu voor de toekenning van de subsidie door de gemeente in kaart te brengen wat wij deze jaren hebben gedaan. Maar al schrijvende is een tweede doel geworden om ook de burgers van Heeswijk-Dinther en andere geïnteresseerden over ons doen en laten te informeren.

- De werkgroep “accommodaties en vrijwilligers” is actief geweest in de jaren 2011-2014. In die jaren is veel tijd en energie besteed aan inventariseren en overleggen, in een tiental werkgroepbijeenkomsten en vele uren bijkomend werk. Daarbij zijn in totaal ongeveer 15 HD burgers actief betrokken geweest, met Jan van den Broek als voorzitter. Onderwerp was het inventariseren van de stand van zaken m.b.t. maatschappelijke accommodaties in HD en ook m.b.t. de beschikbaarheid nu en in de toekomst van vrijwilligers. Een belangrijk product is het onderzoek en verslag getiteld “Samenwerking in Heeswijk-Dinther” dat de werkgroep samen met de gemeente en met financiële ondersteuning van een provinciaal fonds, heeft laten maken door het professioneel onderzoeksbureau ZET te Tilburg.
Inhoudelijk heeft dit werk geleid tot een breed gedragen besef in HD dat concentratie in een beperkt aantal goed toegeruste accommodaties gewenst is en samenwerking van de vrijwilligers van de diverse welzijnsorganisaties noodzakelijk. Wat de accommodaties betreft ontwikkelt zich inmiddels een concentratie volgens het zogenoemde “drie vlekkenplan”. Dat betreft: (1) De vierkante kilometer rond Cultureel Centrum Servaes in de oude kern Dinther, met activiteiten vooral rond welzijn, natuur en duurzaamheid, (2) het gebied rond Laverhof/Bernrode en de Abdij in de oude kern Heeswijk, met vooral veel zorg en cultuur, en (3) Plein 1969/het dorpscentrum en hart van Heeswijk-Dinther. Wat betreft de samenwerking binnen de organisaties wordt stap voor stap veel vooruitgang geboekt. Die samenwerking is ook een belangrijk doel van de vereniging “Samen Sterk, voor welzijn en zorg in HDL”, die in september notarieel wordt opgericht.
- De werkgroep “Centrum en Plein 1969” is ook actief vanaf 2011, de eerste bijeenkomst waar de uitkomsten van het IDOP werden gepresenteerd. Het troosteloze Plein 1969 en lege Ter Weerterrein – zo zag het er toen uit - bleek vele burgers een doorn in het oog. Deze werkgroep heeft, in wisselende samenstelling, en met ca 20 burgers die daaraan hebben deelgenomen, al deze jaren bestaan en is op dit moment nog zeer actief. Peer Verkuijlen was de voorzitter, en Antoon Verhaak assisteerde. Maar er waren ook periodes dat er weinig gebeurde. Zoals toen de verkoop vd grond van Ter Weer jaren duurde. Of toen de plannen voor de bouw van de supermarkt vastlagen maar de bouw nog niet van start ging. In totaal zijn er een twintigtal werkgroepbijeenkomsten geweest. En vijf openbare bijeenkomsten waar vragen over of plannen voor het Plein aan de burgers zijn voorgelegd. Ook deze werkgroep heeft veel geproduceerd. Een selectie: Meermalen een inventarisatie van de wensen over het Plein onder de burgers van HD; Het initiatief van een Kiosk op het Plein, werd eerst ondersteund en bleek later – ook tot onze spijt - niet meer in te passen; samen met Architect Jos Verbakel zijn in 2012 een drietal varianten uitgewerkt voor de inrichting van het centrum; De voorkeursvariant is in 2013 door de gemeenteraad als zodanig geaccepteerd; Rond de stagnerende grondverkoop is via ca 150 emails van burgers aan wethouder Hans van der Pas en aan de Laverhofdirecteur een “bombardement” aan oproepen gestuurd (“niet verkopen is geen optie”); In deze periode is het braakliggend terrein tijdelijk ingericht en bruikbaar gemaakt voor de gemeenschap, via opruimen van rotzooi, inzaaien van bloemen, aanleg van paden en van een tafel met bankjes in de zon. NB Dit laatste project leidde tot onverwacht hoge kosten waarbij de gemeente zo goed was om extra bij te springen. Na de verkoop van dit terrein zijn Peer en Antoon een jaar lang als afgevaardigden betrokken geweest bij de uitwerking van de plannen voor de supermarkt; Vanaf begin 2015 en op verzoek van wethouder Rein van Moorselaar is de werkgroep opnieuw geactiveerd en aangevuld. Op basis van de oude plannen en de nieuwe ontwikkelingen, waaronder de bouw van de supermarkt, een gemeentelijke toezegging van budget voor renovatie van het Plein, en een ondernemer die op het nieuwe Plein een horecabedrijf annex terras wil realiseren, is de werkgroep weer aan de slag gegaan. Samen met architect Jos Verbakel en winnaar Jeroen Doorenweerd van de Pleinwedstrijd van “13 Hectaren”. Dat heeft geleid tot concrete schetsen en plannen voor het Plein, die op 30 maart 2016 in een openbare bijeenkomst door 150+ burgers massaal zijn geaccepteerd. Op dit moment bereiden werkgroep en wethouder samen de uitvoering voor. Ook de invulling van het oude COOP gebouw is momenteel een punt van serieuze aandacht en actie.

- De werkgroep “Bouwen en Wonen HD” bestaat vanaf 2012, met ca 12 deelnemende burgers, waarvan er acht op dit moment actief zijn. Antoon Verhaak was hier de voorzitter met Peer Verkuijlen en later Jan van den Broek als ondersteuner. Onderwerp is de kwaliteit van wonen, de kans voor burgers op het kopen of huren van een passend huis. Die kwaliteit wil de werkgroep verbeteren door te bevorderen dat er woningen worden gebouwd. Jarenlang werd er weinig gebouwd waardoor veel jeugd wegtrok en het inwonertal fors daalde. Belangrijk is dat in het bijzonder die woningen worden gebouwd waaraan het meeste behoefte is. In de afgelopen jaren heeft de werkgroep geconstateerd dat de woningvoorraad erg scheef is, met een groot tekort aan goedkopere huizen en aan sociale huur. Extra bouw daarvan is onze prioriteit. Ook voor ouderen, die steeds langer thuis moeten wonen, zijn weinig aangepaste woningen te koop, en is er voor hen vrijwel geen sociale huur. De werkgroep heeft de mogelijkheden onderzocht van opsplitsen van de vele moeilijk verkoopbare grote woningen. Vaak blijkt dat lastig. Ook pleit de werkgroep bij elke gelegenheid voor het eindelijk realiseren van een woonvoorziening voor mensen met een beperking.

Met de gemeente heeft de werkgroep inmiddels elke drie of vier maanden een breed overleg, waarbij de wethouder Peter van Boekel en beleidsambtenaar Robert Keulards aanwezig zijn. Onlangs heeft deze goede samenwerking ertoe geleid dat de gemeente het plan Rodenburg heeft uitgekozen als pilot voor versneld bouwen zonder vooraf alles vast te leggen, dus in intensief contact met de kandidaat kopers en met de werkgroep. Samen met Actief Burgerschap heeft de gemeente een zeer druk (250+ mensen) bezochte bijeenkomst georganiseerd, en in samenwerking zijn we nu bezig met veel belangstellenden en tal van bouw- en investeringsplannen. Op het moment van schrijven van dit verslag zijn we druk aan de slag met de opstart, en is er veel interesse en dynamiek. Onze ambitie is om nieuwbouw in HD een flinke impuls te geven en voor zoveel mogelijk mensen, en met name ook starters en huurders, een betaalbare en passende woning in ons dorp mogelijk te maken.
- De werkgroep Verkeer HD is ook omstreeks 2011 begonnen. Want “verkeer” is al vele jaren een belangrijk punt van zorg in Heeswijk-Dinther. Met name het autoverkeer en zeker ook het vele zware vrachtwagenverkeer over de traverse en door het centrum en over het kruispunt bij de kerk van Heeswijk vormen een bron van overlast, vertraging en ook gevaar. Vrijwel geen bejaarde fietser of moeder met meefietsend kind zal overdag over de Hoofdstraat rijden, dat is te gevaarlijk.

De werkgroep is in twee periodes actief geweest. Van 2011 tot 2014 zijn acht leden met als voorzitter Will Groothuysen actief geweest met in kaart brengen van problemen en van mogelijke oplossingen, en met overleg met de wethouder Rien Wijdeven en ambtenaar Judith van Wel. Daarvoor heeft de werkgroep zeker 15 keer overlegd en vele stukken geproduceerd. In die tijd zijn kleine successen bereikt, zoals de rotonde op Beugt als aansluiting op de te bouwen ontsluitingsweg, in plaats van een voor fietsers riskante afslag. De rotonde biedt ook betere mogelijkheden voor de door veel mensen in HD gewenste “vierde poot” met directe aansluiting op de Vorstenbosseweg. Begin 2014 viel de werkgroep een tijd stil omdat alle verbeteringen toch moesten wachten op de ontsluitingsweg en de daardoor hopelijk ten gunste veranderende verkeersstromen. Eind 2015 vroeg wethouder Rein van Moorselaar of de werkgroep een advies wilde formuleren over de inrichting van het verkeer over de traverse en door het centrum na voltooiing van de ontsluiting. Daarvoor is de werkgroep weer geactiveerd, waarbij enkele leden afvielen en nieuwe aansloten. In deze fase nam Antoon Verhaak de voorzittersrol over. Inmiddels is dat advies ingediend en besproken met ambtenaar Robin van ’t Veer en de wethouder. Kern is dat de traverse tussen de twee kerken vertraagd wordt (30 km) en aangepast voor fietsers. In het centrum, langs het Raadhuisplaza, geldt, in het advies, op de weg de status “auto te gast”, hetgeen aansluit op de plannen voor Plein 1969. Personenauto’s blijven welkom in het centrum en behouden ruime parkeervoorzieningen. Doorgaande vrachtauto’s zijn voortaan ongewenst, zij hebben nu goede omleidingsroutes. Ook de vierde poot aan de rotonde, naar de Vorstenbosseweg is opnieuw aanbevolen ter ontlasting van Torenstraat en Kerkstraat. Over deze kwestie is onlangs ingesproken in de commissie RZ. Als succes zien wij dat de renovatie van de traverse inmiddels op de meerjarenbegroting staat. En natuurlijk alle lof voor de nieuwe ontsluitingsweg en de verbeteringen aan de opritten en de capaciteit van de N279. De werkgroep heeft geen “eigen” openbare bijeenkomsten gehad, maar de voorstellen en plannen zijn regelmatig op bredere openbare bijeenkomsten besproken en ondervonden brede steun onder de bevolking.

- Welzijn en zorg. Dat gaat over de werkgroep, maar ook over de mede door ons in september notarieel op te richten vereniging “Samen Sterk, voor welzijn en zorg in HDL”.

Het onderwerp “participatiesamenleving” is vanaf ongeveer begin 2015 op de agenda gekomen. In die tijd is een werkgroep geformeerd, getrokken door Jan van den Broek en met ondersteuning van Antoon Verhaak. In andere werkgroepen, zoals Accommodaties en Vrijwilligers en Glasvezel was welzijn al een thema. In vele organisaties en initiatieven, waarmee HD zo rijk gezegend is, werken al jaren veel vrijwilligers aan “welzijn”. Voor die vrijwilligers zijn soms zaken als verzekeringen niet optimaal geregeld. Ook was duidelijk dat de komende jaren de behoefte sterk zal toenemen, en het aantal vrijwilligers, door de vergrijzing zou afnemen. Hiervoor is een werkgroep van wisselende samenstelling geformeerd, die al snel als taak op zich nam om een koepelorganisatie welzijn en zorg voor ons dorp te stichten. De gemeente in de persoon van wethouder Jan Glastra van Loon, met ambtenaar Gerty Ceelen, ondersteunde dit plan sterk. En al snel gaf de Kerncommissie Loosbroek aan dat zij zich graag bij ons zouden aansluiten. Dat heeft geleid tot een ANBI vereniging “Samen Sterk”, waarvan eerst een globale invulling van de statuten is geformuleerd en daarna in onze drie kernen geworven voor een bestuur, dat de vereniging daadwerkelijk kon oprichten. Daarvoor meldden zich drie bevlogen zorgprofessionals aan, te weten Harrie Geboers, Annie van der Ven en Yolanda Verstegen. Inmiddels ligt er een uitgewerkt plan van aanpak, zijn de statuten goedgekeurd en is de notariële inschrijving gepland. Namens Loosbroek en Heeswijk-Dinther zijn er vier leden van de raad van toezicht, waaronder van Actief Burgerschap Jan en Antoon. Prima contacten met gemeente en zorgveld. Het werk kan beginnen.
- Naast deze werkgroepen hebben de bestuursleden en diverse werkgroepleden van stg Actief Burgerschap HD ook een groot aantal zaken min of meer ad hoc gedaan. Steeds met de insteek van het bevorderen van de leefbaarheid en het vertegenwoordigen van de wensen die leven in het dorp. We noemen: overleg met en adviseren van gemeente mbt plannen en beleid mbt HD, de jaarlijkse kerstboomverbranding, samenwerking met stg Dorpsnieuws waarbij wij nieuws bieden en publiciteit ontvangen, overleg met andere dorpsraden en met allerlei organisaties en verenigingen in HD, deelname in 2016 aan een Brabant brede leefbaarheidwedstrijd, en misschien wel het belangrijkste: het samen met de stg Dorpsnieuws organiseren van een daverende nieuwjaarsbijeenkomst, die de laatste drie jaar telkens weer zo’n 250 burgers trok en een vaste plaats in het dorp heeft verworven.

Deel II Financieel verslag

Met dank aan onze penningmeester Jo van Hemmen zijn in de vorm van drie Excel-bijlagen de financiële overzichten van de eerste drie jaren van de stichting, te weten 2013 t/m 2015 bijgevoegd.

Deze overzichten maken duidelijk welke uitgaven zijn gedaan en welke inkomsten zijn verkregen.

In 2013 zijn we begonnen zonder vermogen. In de loop van deze drie jaar hebben we door een sober beleid van uitgaven, en met dank aan de gemeente, een reserve van ruim € 2000 opgebouwd.

Die reserve is gezien de vele activiteiten en ook risico's op onverwachte onkosten, in onze ogen zeker geen luxe.

In 2013 hebben we eenmaal de onkosten van een project (tijdelijke herinrichting van het Ter Weer terrein) onderschat, en zijn toen door de gemeente met een extra bedrag van € 2800 uit de problemen gered.

Daarbij hebben we toegezegd, dat we zullen zorgen dat zo iets niet opnieuw gebeurt. Deze bescheiden reserve maakt het mogelijk nu en dan toch een klein beetje risico op extra onkosten te kunnen nemen.

Financieel gezien was in 2013 deze herinrichting van het Ter Weer terrein onze grootste post. Een andere grote post was de professionele rapportage van het bureau ZET, voor de werkgroep accommodaties en vrijwilligers. Met dank voor de subsidie van provincie en gemeente. Een rapport dat overigens ook waardevol was voor de gemeente zelf die onlangs ervan kon profiteren bij het ontwikkelen van beleid voor maatschappelijk vastgoed. Belangrijke andere posten waren dat jaar de eerste grote nieuwjaarsreceptie en beperkte bijdragen aan grote dorpsprojecten als de film 24/24 en kiosk.

Financieel gezien is 2014 heel positief verlopen. Dat jaar hebben we nogal wat geld kunnen reserveren voor onze reserve, onder meer doordat we geld terugkregen van de eerder ondersteunde dorpsprojecten Film 24/24 en Kiosk. Van de film omdat deze zo succesvol was, van de Kiosk omdat dit project uiteindelijk niet kon doorgaan. Toch was ook dat laatste project als een succes te beschouwen. Doel van de kiosk was het verlevendigen van het Plein. Reden voor schrappen ervan was dat de kiosk niet meer passend was nu het hele Plein zal worden gerenoveerd. Belangrijke uitgaven waren in 2014 weer de nieuwjaarsreceptie en de sterk toenemende vergaderkosten. Als je uitgaat van € 20 vergaderkosten per overleg, dan betekent ruim € 1100 vergaderkosten, dat er zo'n 55 overleggen, meer dan één per week, hebben plaatsgevonden. Los van talloze informele overleggen.

In 2015 waren inkomsten en uitgaven bijna in balans, er was een klein negatief saldo.

De vergaderkosten zijn opgelopen tot meer dan € 1700, passend bij de verder toegenomen activiteiten. Er waren dit jaar diverse grote openbare bijeenkomsten, die de nodige kosten meebrachten. Er is ook een flink bedrag besteed aan de organisatie en aan het prijzengeld voor de jongerenwedstrijd betaalbaar bouwen.

Maar financieel de grootste bedragen aan inkomsten en uitgaven was de dorpenderby. We hebben daar de finale ronde bereikt, maar vooral veel beweging en enthousiasme in ons dorp teweeg gebracht. Bovendien heeft het onderdeel "ontwerpwedstrijd voor Plein 1969 door drie kunstenaars" geleid tot een kunstproject dat – in een afgeslankte vorm - op het nieuwe Plein 1969 zal worden gerealiseerd door kunstenaar Jeroen Doorenweerd. Op het Plein hebben veel dorpsgenoten ook kunnen genieten van een prachtige uitvoering van Moeder Courage. En die twee zaken vormen slechts een deel van de opbrengst van deze dorpenderby.

Namens stg Actief Burgerschap HD,

Antoon Verhaak
Jo van Hemmen

Bijlagen: financiële verslagen in Excel van 2013, 2014 en 2015